МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

80 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ

Одеса 2020

НТБ ОНАХТ

Наукове видання

Збірник тез доповідей 80 наукової конференції викладачів академії
7 – 8 травня 2020 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 15 від 05.05.2020 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова Єгоров Б.В., д.т.н., професор
Заступник голови Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії: Амбарцумянц Р.В., д-р техн. наук, професор
Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор
Бурдо О.Г., д.т.н., професор
Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор
Гапонюк О.І., д.т.н., професор
Жигунов Д.О., д.т.н., доцент
Іоргачова К.Г., д.т.н., професор
Капрельянц Л.В., д.т.н., професор
Коваленко О.О., д.т.н., ст.н.с.
Косой Б.В., д.т.н., професор
Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор
Мардар М.Р., д.т.н., професор
Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор
Павлов О.І., д.е.н., професор
Плотніков В.М., д-р техн. наук, доцент
Станкевич Г.М., д.т.н., професор,
Савенко І.І., д.е.н., професор,
Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор
Ткаченко Н.А., д.т.н., професор,
Ткаченко О.Б., д.т.н., професор
Хобін В.А., д.т.н., професор,
Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор
Черно Н.К., д.т.н., професор

© Одеська національна академія харчових технологій, 2020

що відбуваються в сучасних цивілізаціях, вже не можна вважати національними або регіональними. Світ, з одного боку, прагне до єдності, але, з іншого, кожен народ прагне зберегти своєрідність. Загострення релігійної конфронтації і міжетнічні конфлікти набувають тепер тотального характеру.

Майже тридцять років тому американський політолог Ф. Фукуяма у нарисі 1989 р., «Кінець історії та остання людина 1992» пророкував, що падіння комунізму означатиме кінець історії як такої: тобто кінцеву точку ідеологічної еволюції людства та універсалізацію.

Звичайно, «кінець історії» не означав кінця військових конфліктів, соціальних потрясінь чи економічних бумів та поривів. Це все-таки означало, що всі човни в кінцевому рахунку прямують до одного берега; не маючи більше серйозних перешкод. Таким чином, на думку Ф. Фукуями, нескінченний кругообіг внутрішньо- та міжнародних конфліктів, які постійно руйнували наш світ протягом останніх трьох десятиліть, завершився. Якщо проаналізувати автентичного Ф. Фукуяму, то стануть очевидними його ілюзії, які, взагалі кажучи, в 1989 році були природними.

Глобальні проблеми сучасності розкрили потенціал різного роду «загроз» людському існуванню, котрі раніше пробивалися в локальних розрядках (екологічних та техногенні катастрофах, тероризми, військові та ідеологічні експансії та ін. Все це разом, вкупі з економічними і політичними кризами, деформує систему цінностей і сенсів, призводить до духовного спустошення, руйнує картину майбутнього. Результатом подібних тенденцій стає дестабілізація соціально-історичних зв'язків. Найважливішою умовою виживання суспільства при цьому стає те, наскільки людська спільнота адекватно сприймає проблему [1].

Загальні риси «кінця історії» і «зіткнення цивілізацій» випливають з структурної схожості концепцій, їх парадигматичного характеру і політико-філософського ціннісного підходу. Можна, зокрема, відзначити: поділ світу на два табори, один з яких неминуче є західно-ліберальним; а інший – східно-колективістським. Так чи інакше, заслуга С. Гантінгтона в тому, що він зумів описати стан сучасних цивілізацій і їх взаємини, а його основна праця «Зіткнення цивілізацій» продовжує бути актуальною по сьогоднішній день.

Література

1. Уткин А.И. Глобализация: процесс и осмысление. – М.: Логос, 2002. – 254 с.

2. Яковець Ю. Глобальні тенденції соціокультурної динаміки і перспективи взаємодії –цивілізацій у XXI столітті // Економіка України, – 2000, – № 3, – С. 8-17.

ЩОДО ПРОБЛЕМИ ОЦІНЮВАННЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ЗНАННЯ

Лар'яновський І.С., канд. філос. наук, ст. викладач
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Стандартні методи та методики оцінювання наукового знання взагалі та науково-технічного знання зокрема, що зазвичай застосовуються під час проведення експертиз науково-пізнавальної та інженерної-технічної діяльності спираються, як за правило, на критерії логічної простоти, несуперечності, концептуальної глибини, індексу цитування, соціально-економічної ефективності, практичної технологічної доцільності тощо. Але вони істотно відстали від новітніх, складно-системних, еволюційно-конвергентних тенденцій у розвитку науково-технічного знання та високотехнологічного інжинірингу. Ці новітні, постнекласичні тенденції, що їх сьогодні необхідно в обов'язковому порядку враховувати в експертних оцінках, полягають, передусім, у все більш тісному переплетенні та взаємному творчо-збагачуючому посиленні – за принципом синергетичних резонансів – природничо-наукових, технічних та соціально-гуманітарних галузей сучасного знання, які до цих пір

були суттєво віддаленими одне від одного та здавалися концептуально не зіставними. Тепер вони повинні аналізуватися та оцінюватися інтегрально як симбіотичні складноорганізовані системні комплекси, що здатні стрімко й нетривіально еволюціонувати [3].

Але попри означені вище новітні тенденції, у сучасних науках експертне оцінювання знання, як і раніше, обмежується формально-логічним та епістемологічним аналізом (на основі встановлення ступеня несуперечності знання, його доказовості, точності, релевантності тощо), а також з'ясуванням характеру та інтенсивності концептуально-інформаційного впливу оцінюваного знання на дисциплінарно організоване наукове та інженерне співтовариство.

Щодо сучасної практики експертного оцінювання науково-технічного знання та інжинірингу, то вона має наступну специфіку: сьогодні тут все ще панують вузькопрагматичні, техніко-економічні підходи та критерії, на підставі яких цінність знання, врешті-решт, зводять до ступеня його (знання) конкурентоспроможності та ринкової економічної вартості. Тим самим цінність науково-технічного знання та інжинірингу ставлять у безпосередню залежність від ситуаційно мінливих умов соціально-економічної кон'юнктури.

В той же час, у світовій та вітчизняній науковій літературі вже неодноразово та аргументовано було висловлено думку про те, що через неухильне зростання ролі соціокультурних цінностей у розвитку сучасного знання, постала необхідність нагального впровадження в практику експертиз інженерно-технічних проектів і програм методологічних процедур комплексного аксіологічного аналізу, що мають бути придатними як для визначення ціннісно-нормативних детермінант розвитку наукового знання, так і для «зважування» соціогуманітарних ризиків його технологічних упредметнень. Наприклад, за позицією української дослідниці М.В. Савостьянової, ґрунтовно висвітленої в монографії «Аксіологічний аналіз парадигмальної науки», аксіологічний аналіз має стати сьогодні потужним методом філософсько-культурологічного вивчення науки, застосування якого може бути ефективним не лише в суто науковій сфері, але й у будь-яких сферах діяльності, де об’єктами пізнання є людиномірні системи, що еволюціонують [2].

Слід також зазначити, що на сьогоднішній день у науковому співтоваристві ще не сформовано узгодженого (стандартизованого) уявлення про природу цінностей раціонального знання взагалі та специфіку цінностей науково-технічного знання зокрема. Хоча дискусії з проблеми ціннісного аналізу знання, причому, вельми змістовні, тривають вже, як мінімум, впродовж кількох десятиліть.

За думкою автора [2] задля розв’язання окресленої вище проблеми необхідно: по-перше, розробити інтегральну філософську концепцію цінностей науково-технічного знання та проаналізувати основні етапи відбиття багатогранної природи загальнолюдських пізнавальних цінностей в історії розвитку аксіологічних вчень; по-друге, унаочнити базові структурно-функціональні елементи та еволюційний механізм соціокультурного розгортання новітніх, постнекласичних науково-технічних цінностей; по-третє, визначити комплексний філософсько-аксіологічний критерій оцінювання постнекласичного науково-технічного знання та інжинірингу; по-четверте, висвітлити світоглядно-аксіологічну специфіку постнекласичного наукового знання взагалі та науково-технічного знання зокрема; по-п’яте, обґрунтувати доцільність проведення соціогуманітарних експертиз сучасного науково-технічного знання на основі інтегрального розуміння цінностей, а також пріоритетність застосування аксіологічного критерію оцінювання та стандартизованих процедур філософсько-аксіологічного експертного аналізу; по-шосте, формалізувати алгоритм процедурно-практичного застосування філософсько-аксіологічного аналізу в якості комплексного засобу експертного оцінювання знання; по-сьоме, узагальнити принципи оптимізації стратегій, проектів і програм інноваційного науково-технічного розвитку на основі практичної апробації аксіологічних соціально-гуманітарних експертиз.

Література

1. Лар'яновський І.С. Інтегральний аксіологічний підхід до оцінки науково-технічної діяльності / І.С. Лар'яновський // Науково-теоретичний альманах «Грані». – 2016. – №3. – С. 37-42.

2. Савостьянова М.В. Аксиологический анализ парадигмальной науки или о роле ценностей в науке: [монография] / М.В. Савостьянова. – К.: ПАРАПАН, 2009. – 260 с.

3. Honour E.C. Understanding the Value of Systems Engineering: proceedings of the Fourteenth Annual Symposium of the International Council on Systems Engineering, Toulouse, France [Електронний ресурс] / E.C. Honour. – Режим доступу: www.incose.org/secoue/0103/ValueSE-INCOSE04.pdf

МОДЕЛЬ СИСТЕМИ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ УКРАЇНИ У ПОРІВНЯННІ З ІНШИМИ КРАЇНАМИ

Осадча І.А., ст. викладач
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Прийняття 02 червня 2011 р. Закону України «Про безоплатну правову допомогу» (далі – Закон) стало знаменною подією для України, оскільки це відкрило можливості для формування нової системи державної підтримки громадян у судовому процесі і реалізації таким чином конституційного права на безоплатну правову допомогу (далі – БПД).

Закон зробив чинну систему БПД в Україні більш ефективною, оскільки він створив правову базу та механізм для реалізації права кожного на правову допомогу у випадках, коли вона повинна надаватися безоплатно [1, с. 107]. Закон відповідає низці міжнародних угод, учасницею яких є наша держава, зокрема Європейській конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. та Міжнародному пакту про громадянські та політичні права 1966 р., які зобов'язують держав-учасниць надавати кваліфіковану БПД малозабезпеченим особам при обвинуваченні їх у вчиненні кримінальних правопорушень.

Ефективне функціонування системи надання БПД населенню повинно забезпечуватися шляхом створення моделі управління цією системою, в якій держава несе відповідальність за її впровадження та ефективну роботу.

Уваги заслуговує досвід Великобританії, де практикується й часткова безоплатна допомога для певного кола малозабезпечених осіб. Тобто за наявності коштів у особи, яка звертається за правовою допомогою, за рішенням комісії з додаткових асигнувань міністерства соціального забезпечення або суду рішення про надання відповідної правової допомоги видається після сплати заявником визначеної суми.

Враховуючи велику кількість звернень до місцевих центрів з НБВПД осіб, щодо надання БВПД із захисту неправомірних прав чи вимог, така норма може забезпечити певну відповідальність клієнта за його вимоги та кількість судових позовів. Аналогічна норма існує і в законодавстві Чилі. В цій країні коли громадяни звертаються за безкоштовною правовою допомогою вони зобов'язані надати докази своєї малозабезпеченості, і в залежності від рівня доходу правова допомога надається або безкоштовно, або шляхом спів фінансування в розмірі 20 %, 40 %, 70 % або 100 %.

У Нідерландах діяльність приватних адвокатів доповнюється могутнім консультативним сектором, таким як: добровільні, так звані «юридичні магазини», Бюро юридичної допомоги і Центри юридичної допомоги. Бюро юридичної допомоги – надають першочергову правову допомогу, поради у справах соціального забезпечення, житла, зайнятості, імміграції й захисту прав споживачів; – направляють довірителів до приватних адвокатів; – забезпечуючи сертифікатами, що дають право на субсидійовану юридичну допомогу особам, які звернулися до приватних адвокатів [3, с. 142].

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ АУДИТУ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ
Васьковська К.О.…… 395
ПРУДЕНЦІЙНИЙ НАГЛЯД ЯК СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ТОРГОВЦІВ ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ
Євтушевська О.О.…….. 397
ОПЕРАЦІЇ КРЕДИТНОГО ХАРАКТЕРУ: ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ У БАНКАХ
Мельник Ю.М.…… 399
АНАЛІЗ ПРИБУТКОВОСТІ М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ
Ощепков О.П., Магденко С.О.……. 401
ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ
Стасюкова К.В., Головаченко Л.М.…… 403
ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА: СУЧАСНИЙ АСПЕКТ
Купріна Н.М., Маркова Т.Д., Баранюк Х.О.……. 404
АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ: ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА
Ступницька Т.М., Пчелянська Г.Б.…… 406
НАУКОВІ АСПЕКТИ ДІАГНОСТИКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА
Ткачук Г.О.…….. 408
ЕЛЕКТРОННИЙ ДОКУМЕНТООБІГ, ВИМОГИ ДО ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ
Скляр Л.Б.……... 409
СУЧАСНИЙ СТАН СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ
Тарасова О.В.…….. 411

СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА»

«ПРОДОВОЛЬЧА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ» ЯК ЕКОНОМІЧНА КАТЕГОРІЯ: ТЕНДЕНЦІЇ ВИЗНАЧЕННЯ
Криницька О.О., Ткачук Т.І.……... 413

СЕКЦІЯ «СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ НАУКИ, ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА СПОРТ»

ПАРТНЕРСТВО УКРАЇНА-НАТО – НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО КУРСУ
Соловей А.О., Ботіка Т.С., Мамроцька О.А.…… 415
ПРО ІСТОРИКО-ФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНІСТІ ВЧЕНОГО
Соловей А.О., Кананихіна О.М., Ботіка Т.С., Мамроцька О.А.……... 416
ПЕРШИЙ ЗИМОВИЙ ПОХІД: ОДЕСЬКИЙ ПЕРІОД
Шишко О.Г.……. 419
ПРОПАГАНДА В ПУБЛІЧНІЙ ПОЛІТИЦІ
Дмитрашко С.А.……. 420
СОЦІАЛЬНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ ЯК ОСНОВА ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ
Орлова В.О.……. 422
КОНФЛІКТ ЦИВІЛІЗАЦІЙ ЯК РУШІЙ ПРОГРЕСУ ЛЮДСТВА
Петракова Є. Р., Черняк Г.А.…….. 423
ЩОДО ПРОБЛЕМИ ОЦІНЮВАННЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ЗНАННЯ
Лар'яновський І.С.…… 425
МОДЕЛЬ СИСТЕМИ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ УКРАЇНИ У ПОРІВНЯННІ З ІНШИМИ КРАЇНАМИ
Осадча І.А.…….. 427
ТЕОРЕТИКО-ЕМПІРИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПРОНИКЛИВОСТІ
Сороченко О.В.……... 429
САМОРЕАЛІЗАЦІЯ В СУЧАСНІЙ КОМЕРЦІЙНІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ
Мельник Ю.М., Тодорова С.М., Шевченко Г.А.……. 430
ПСИХОЛОГІЧНІ МЕТОДИ ОЦІНКИ ПЕРСОНАЛУ
Черкаський А.В.…… 432
ГЕНДЕРНИЙ РОЗРИВ У ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІЙ ВЛАСНОСТІ: ІСТОРИЧНА РЕТРОСПЕКТИВА
Дружкова І.С.……. 433
ІНШОМОВНІ МОВЛЕННЄВІ УМІННЯ ТА СПЕЦИФІКА ЇХ ФУНКЦІОНУВАННЯ
Вереітіна І.А., Попель О.В., Добровольська Н.Л.…… 434